
45-й СИМПОЗІУМ МІЖНАРОДНОГО КОМІТЕТУ З ІСТОРІЇ ТЕХНОЛОГІЇ ЗА ТЕМОЮ «РОЗВИТОК ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ШЛЯХ З МИНУЛОГО ДО МАЙБУТНЬОГО» 17—21 липня 2018 р., м. Сент-Етьєн (Франція)

З 17 по 21 липня 2018 р. у м. Сент-Етьєн (Франція) на базі університету імені Жана Монне відбувся 45-й Симпозіум Міжнародного комітету з історії технології за темою «Розвиток технологій як шлях з минулого до майбутнього», присвячений 50-річчю Комітету. Міжнародний комітет з історії технології (International Committee for the History of Technology, ICONTEC) засновано 1968 р. на Всесвітньому конгресі з історії науки в Парижі на тлі холодної війни з метою забезпечення спілкування вчених в галузі історії техніки з обох боків «залізної завіси». Його метою є встановлення робочих контактів між фахівцями різних напрямів; сприяння міжнародному співробітництву в галузі історії техніки, підтримка вивчення становлення та розвитку наукових основ історії техніки в контексті сучасних національних і міжнародних реалій; допомога у доступі до джерел з історії техніки для вчених усіх країн, обмін інформацією та надання матеріальної підтримки для наукових досліджень.

У діяльності Комітету робиться акцент на національних особливостях наукових сфер різних країн та їх порівняльному аналізі, науковій співпраці між різними країнами, регіонами та установами. Історія техніки розглядається за всіх часів та на будь-якій території як комплексний феномен, тісно пов'язаний із численними сферами життєдіяльності людини. Серед напрямів — історія, філософія та методологія технічних наук, еволюція технологічного потенціалу (паливно-енергетичного комплексу, нафтогазодобування, харчової, хімічної та будівельної промисловості, ядерної енергетики), транспорту, телефонії, кінематографу, книгодрукування, технологій в архітектурі, електронно-обчислювальних машин, робототехніки та комп'ютерної графіки, електро-, звуко- та медичної техніки, одержання нових матеріалів та відновлювальних джерел енергії, ракетно-космічної техніки та зброї; зв'язок техніки з наукою, культурою, мистецтвом, театром, музикою, літературою, спортом та відпо-

чинком, охороною здоров'я; вплив техніки на комерційну сферу та економічне зростання країн; підходи до поліпшення інфраструктури урбанізованого середовища; еволюція дизайну та естетики технічних виробів; суспільне сприйняття нових технологій та технологічна грамотність населення; соціальний портрет і статус інженера; розвиток технічної освіти; діяльність технічних музеїв, трансфер технологій у глобалізованому світі як фактор зближення країн і націй; ризики та наслідки впровадження високих технологій.

Першим президентом ІСОНТЕС був Є. Ольшевський (Польща), віце-президентами — М. Кранцберг (США) та керівник сектору історії геолого-географічних наук, гірничої та металургійної техніки Інституту історії природознавства і техніки АН СРСР С.В. Шухардін (СРСР). Симпозіуми ІСОНТЕС проводяться щороку, з 1994 р. відзначені доповіді друкуються у міжнародному журналі ICON.

Приймаюче місто Конгресу 2018 р. Сент-Етьєн є місцем промислової культури та технологічних інновацій, своєрідною лабораторією технологічної перебудови. Тому не випадково в основу ідеї форуму покладено дослідження трансформації промислових регіонів, історії інновацій та технологій, формування технологічної інфраструктури та її ключової ролі у житті сучасного суспільства. Значна увага приділялась політиці реабілітації та реіндустріалізації як факторам стимулювання територіальної, економічної та соціальної динаміки.

У Конгресі взяли участь 226 осіб з країн Європи, Азії та Америки. З України у заході брали участь д. іст. н., провідний науковий співробітник Інституту досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України А.С. Литвинко, к. іст. н., науковий співробітник Інституту досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва М.Д. Станкова та к. іст. н., старший науковий співробітник Музею космонавтики ім. С.П. Корольова Житомирської обласної ради О.Ю. Зосімович.

Відкриття Конгресу відбулося у мерії м. Сент-Етьєн, де учасників привітав міський голова, Президент університету та Президент ІСОНТЕС С. Лотиз (Польща). Р. Бадізі із Лондонського наукового музею виступив із лекцією імені М. Кранцберга. Під час наукового форуму було проведено 56 секцій, тематика яких охоплювала історію залізниць та їх значення для сучасного суспільства, роль електрики у культурному та політичному розвитку країн, еволюцію військової техніки та соціальні аспекти оборонних технологій, позитивні та негативні впливи енергетики на навколишнє середовище й ландшафт, значення розвитку електроніки, комп'ютерної техніки та інформаційних технологій, водопостачання, авіації космонавтики, вплив радіо на комунікацію у світі, вивчення змін клімату, забруднення довкілля пластиком, використання технологій у сільському господарстві, біології, медицині та психології, легкій і харчовій промисловості, формування промислового дизайну, технічної освіти та інших напрямів й аспектів технологічного розвитку.

У межах Симпозіуму з 16 по 17 липня 2018 р. було проведено Другу літню школу для молодих дослідників-істориків науки і техніки. За конкурсом було відібрано 25 учасників з 17 країн, яким надано фінансову підтримку. Програма Літньої школи включала лекції провідних вчених: професора соціальної антропології університету м. Единбургу (Шотландія) Ф. Брей, професора з історії техніки університету м. Нант (Франція) М. Котте та професора з історії науки та технологій Королівського коледжу Лондона Д. Едгертон. Проводились також семінари, заслуховувались доповіді учасників щодо результатів власних досліджень.

А.С. ЛИТВИНКО